

Sprawozdanie

Z kontroli w Zespole Szkół Mechanicznych im. Komisji Edukacji Narodowej ul. Świerkowa 8, 61-472 Poznań. Kontrola prowadzona jest na podstawie na podstawie art. 57 ust. 1 i 2 w związku z art. 55 ust. 3 pkt 1-2 i ust 4-6 ustawy z dnia 14.12.2016 r. Prawo oświatowe. Kontrolę przeprowadziła Jadwiga Mazur pracownik Biura Kontroli Urzędu Miasta Poznania Kontrola ujęta jest w planie kontroli Biura na rok 2017, zatwierdzonym przez Prezydenta Miasta Poznania. Kontrolę przeprowadzono w trybie i na zasadach określonych w Zarządzeniu Nr 873/2012/P Prezydenta Miasta Poznania z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania kontroli z upoważnienia Prezydenta Miasta Poznania przez Urząd Miasta Poznania. Czynności kontrolne przeprowadzono w dniach od 19.09.2017 r. do 29.09.2017 r. z przerwą dnia 21.09.2017 r. oraz 26.09.2017 r. Zawiadomienie o kontroli oraz oświadczenie kontrolera **akta kontroli str. 1-5**. Kontrolę przeprowadzono w trybie uproszczonym.

II. Cel kontroli

Celem kontroli jest ocena prawidłowości prowadzonej gospodarki finansowej, sprawdzenie rzetelności prowadzonej ewidencji dochodów i wydatków, sprawdzenie zgodności sporządzanych sprawozdań z ewidencją księgową oraz gospodarowanie mieniem.

Kontrolę przeprowadza się pod względem następujących kryteriów:

- legalności,
- gospodarności,
- celowości,
- rzetelności

III. Zakres kontroli oraz okres objęty kontrolą

Kontrola wewnętrznych regulacji i ich realizacja w kontrolowanej jednostce w 2016 roku.

Sprawdzenie wykonania planu finansowego dla wybranych dochodów i wydatków ujętych w §§ klasyfikacji budżetowej za okres od 01.12. 2016 r. do 31.12.2016 r.

Kontrolą objęto:

- stosowanie procedur kontroli dochodów i wydatków dokonywanych ze środków publicznych, w tym zgodności z planem finansowym,
- stosowanie zasad wstępnej oceny celowości ponoszonych wydatków,

- prawidłowość prowadzenia ksiąg rachunkowych,
- prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych, sprawozdań w zakresie operacji finansowych, badanie zgodności danych wykazanych w ww. sprawozdaniach z ewidencją księgową,
- prawidłowość ujmowania operacji gospodarczych i finansowych w księgach rachunkowych,
- zasady gospodarowania mieniem.

W toku czynności kontrolnych sprawdzono także:

- prawidłowość sporządzenia deklaracji elementarnej VAT-7e pod względem formalnym i rachunkowym,
- zgodność danych, wynikających z rejestrów sprzedaży i zakupu z deklaracją,
- prawidłowość odzwierciedlenia w dokumentacji źródłowej wszystkich czynności sprzedażowych i zakupowych, dokonanych przez Jednostkę w okresie objętym kontrolą.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o obowiązujące w 2016 r. przepisy prawa.

IV. Przeprowadzone kontrole zewnętrzne realizacja wydanych zaleceń pokontrolnych

Na podstawie książki kontroli zewnętrznej, kontroler ustalił, że w okresie ostatnich czterech lat w Zespole Szkół Mechanicznych nie przeprowadzano kontroli finansowej.

V. Informacje ogólne o jednostce

Sprawdzenie wewnętrznych regulacji w zakresie gospodarki finansowo - księgowej obowiązujących w kontrolowanej jednostce w 2016 roku w tym w zakresie podatku VAT

1. Ustalenia szczegółowe.

1.1. Zespół Szkół Mechanicznych im. Komisji Edukacji Narodowej prowadzi działalność organizacyjno- prawną w formie jednostki budżetowej w oparciu o Statut, który zatwierdzony został na zebraniu Rady Pedagogicznej w dniu 26.08. 2015 r.

Zgodnie z postanowieniem § 3 Statutu w okresie objętym kontrolą w skład Zespołu Szkół wchodziły niżej wymienione szkoły:

- Zespół Szkół Mechanicznych Technikum Mechaniczne.
- Zespół Szkół Mechanicznych XXIX Liceum Ogólnokształcące.
- Zespół Szkół Mechanicznych Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 29.

- Zespół Szkół Mechanicznych XXIX Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych.
- Bursa Szkolna nr 2.

Gospodarka finansowa prowadzona jest w oparciu o zasady określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz w oparciu o przepisy wykonawcze wydane na podstawie ww. ustawy.

1.2. Polityka rachunkowości (zasady) zostały wprowadzone zarządzeniem Dyrektora nr 14/2011 z dnia 14 kwietnia 2011 r. Oceny prawidłowości opracowania polityki rachunkowości dokonano w kwestionariuszu kontroli, który włączono do **akt kontroli str. 6-9**. Kopia polityki rachunkowości **akta kontroli str. 10-35**.

1.3. Gospodarkę finansową w Zespole Szkół Mechanicznych w okresie objętym kontrolą regulowały niżej wymienione zarządzenia:

- Zarządzenie nr 16/2011 z dnia 14 kwietnia 2011 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania procedur obiegu dokumentów. Kopia dokumentu **akta kontroli str. 36-50**.
- Zarządzenie nr 17/2011 z dnia 14 kwietnia 2011 r. w sprawie wprowadzenia procedur gospodarki kasowej. Kopia dokumentu **akta kontroli str. 51-58**.
- Zarządzenie nr 18/2011 z dnia 14 kwietnia 2011 r. w sprawie wprowadzenia procedur inwentaryzacyjnych.

1.4. Nieprawidłowości dotyczące polityki rachunkowości

a) W wyniku analizy wprowadzonej do stosowania polityki rachunkowości w Zespole Szkół Mechanicznych stwierdzono, naruszenie postanowienia art. 10 ust.1 pkt 2 pkt 3 a i 3 c ustawy z dnia 29 września 1998 r. o rachunkowości, poprzez:

- brak zapisu dotyczącego wyceny aktywów i pasywów,
- brak zapisu dotyczącego metod ustalania wyniku finansowego,
- niepodanie reguły wg, której jednostka będzie wyznaczała początek i koniec amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych mając na uwadze art. 32 ust.1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, niepodjęcie decyzji o częstotliwości dokonywania odpisów umorzeniowych w roku obrotowym,
- nieopisanie przyjętych zasad klasyfikacji zdarzeń,
- nieopisanie systemu przetwarzania danych, systemu informatycznego zawierającego wykaz programów, procedur z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, nieopisanie zbioru danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych, z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i rachunkowych procesach przetwarzania danych,

➤ nieokreślenie wersji oprogramowania oraz nieustalenia techniki prowadzenia ksiąg rachunkowych.

b) Zakładowy plan kont nie zawiera zasad prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej w odniesieniu do kosztów, co jest wymagane art. 17 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości.

c) Dokumentacja opisująca przyjęte zasady rachunkowości w szczególności zakładowy plan kont nie jest na bieżąco aktualizowana o zmiany wynikające z obowiązujących przepisów, co narusza postanowienia art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Aktualizacji wymagają zapisy w procedurach obiegu dokumentów dotyczące zamówień publicznych.

Z powyższych ustaleń wynika, że polityka rachunkowości nie zawiera wymaganych przepisem art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości zapisów. Zakładowy plan kont nie został opracowany zgodnie z wytycznymi określonymi w Piśmie Okólnym nr 1/2014 Prezydenta Miasta Poznania z dnia 2 stycznia 2014 r.

Nieprawidłowości dotyczące regulacji wewnętrznych w zakresie gospodarki finansowej.

W przepisach wprowadzających instrukcję kasową przywołano nieobowiązujące przepisy prawa:

- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych (...) uchylone z dniem 01.01.2011 r.
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 października 1998 r. w sprawie szczególnych zasad i wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych uchylone z dniem 11.07.2010 r.

2. Kierownictwo jednostki

2.1. Dyrektorem Zespołu Szkół Mechanicznych w okresie poddanym kontroli była **Pani Małgorzata Nawojczyk**, która funkcję tę pełni od 01.09.2006 r. do chwili obecnej. Ostatnie powierzenie zarządzenie Nr 755/2015/P z dnia 09.11.2015 r. Prezydenta Miasta Poznania. Powierzenie nastąpiło z dniem 1 września 2016 r. na czas do dnia 31 sierpnia 2021 r. Kopia zarządzenia **akta kontroli str. 59-60.**

Pismami z dnia 29.08.2016 r. Dyrektor jednostki powołała na stanowiska wicedyrektorów niżej wymienione osoby:

- p. L.T.K. powierzenie nastąpiło z dniem 1.09.2016 r. na czas do dnia 31.08.2021 r.
- p. W. Sz. powierzenie nastąpiło z dniem 1.09.2016 r. na czas do dnia 31.08.2021 r.

W przypadku pana W.Sz. Wydział Oświaty zaopiniował pozytywnie kandydaturę. Dyrektor jednostki zwróciła się z prośbą do Wydziału Oświaty o zaopiniowanie drugiej kandydatury pani L.T.K. Pisma zwrotnego nie otrzymała. Kopie pism **akta kontroli str.61-64.**

2.1.1. Główny księgowy jednostki

Na stanowisku głównego księgowego w okresie objętym kontrolą zatrudniony był i nadal jest Pan M.M. na podstawie umowy o pracę zawartej w dniu 01.09.2006 r. Pan M.M. zatrudniony jest w wymiarze pełnego etatu na czas nieokreślony. Kontroler stwierdza na podstawie przedłożonej dokumentacji, że zatrudniony na stanowisku głównego księgowego p. M.M. spełnia wymogi ustalone dla stanowiska głównego księgowego wynikające z art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Poza dokumentami potwierdzającymi kwalifikacje głównego księgowego, w aktach osobowych znajduje się dokument o nazwie „Zapytanie o udzielenie informacji o osobie” z dnia 05.04.2006 r. z adnotacją „Nie figuruje w Kartotece Karnej Krajowego Rejestru Karnego”. Dyrektor jednostki powierzył głównemu księgowemu obowiązki wynikające z art. 54 ust. 1 o finansach publicznych w zakresie:

- prowadzenia rachunkowości,
- wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi,
- dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym,
- dokonywania wstępnej kontroli kompletności i rzetelności

Zakres obowiązków oraz aneks z dnia 10.10.2009 r. podpisany został przez głównego księgowego oraz dyrektora jednostki. Kopia dokumentacji dotycząca głównego księgowego **akta kontroli str. 65-79.**

Nieprawidłowości

Pismem z dnia 01.09.2006 r. dyrektor jednostki upoważnił imiennie głównego księgowego do zatwierdzania dowodów księgowych do zapłaty. Działanie takie jest sprzeczne z art. 59 ustawy z 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym oraz art. 54 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych. W związku z powyższym zaleca się cofnięcie głównemu księgowemu upoważnienia do ww. czynności, które są zastrzeżone dla dyrektora jednostki. Kopia pisma **akta kontroli str.80.**

3. Gospodarowanie mieniem

3.1. Kontrolowana jednostka posiada uregulowaną formę prawną władania nieruchomością. Kopie decyzji **akta kontroli str.81-91.**

Do kontroli zagadnień dotyczących ewidencjonowania składników majątku oraz gospodarowania mieniem w okresie od 01.12.2016 r. do 31.12.2016 r. wykorzystano kwestionariusz kontroli, który wraz załącznikami włączono do **akt kontroli str. 92-107.**

Z kwestionariusz kontroli wynika, że:

- ewidencja składników majątku prowadzona jest na kontach wskazanych w zakładowym planie kont,
- stany ewidencyjne nie są zgodne tzn. wartość majątku ujęta w księgach inwentarzowych nie jest zgodna z ewidencją księgową. Niezgodność dotyczy majątku ewidencjonowanego na koncie 013 i 020. Różnica pomiędzy kontem księgowym 013, a księgami inwentarzowymi to kwota **65,56zł**, w przypadku wartości niematerialnych i prawnych - konto 020 różnica wynosi **13 669,27zł**. W związku z powyższym poproszono głównego księgowego o wyjaśnienie różnicy w wartościach niematerialnych i prawnych. Z udzielonego wyjaśnienia wynika, że cyt: „Różnica wynika z nieuwjęcia wartości niematerialnych i prawnych ujętych w księgach Bursy nr 2 (wartość 13 669,27) w ewidencji księgowej konta 020”. Treść wyjaśnienia **akta kontroli str. 108.**
- zapisów w ewidencji analitycznej prowadzonej do składników majątku dokonuje się zgodnie z wytycznymi wynikającymi z art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy o rachunkowości,
- w grudniu 2016 r. nie dokonano likwidacji majątku.

Nieprawidłowości

Na dzień 31.12.2016 r. stwierdzono niezgodność sald ewidencji syntetycznej ze stanami wynikającymi z ksiąg inwentarzowych prowadzonych do kont:

- **013** „Pozostałe środki trwałe” różnica **65, 56 zł**
- **020** „Wartości niematerialne i prawne” różnica **13 669, 27 zł.**

Powyższe narusza postanowienia art. 16 ust. 1 ustawy o rachunkowości w związku z przepisami art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. rachunkowości.

Zagadnienia dotyczące gospodarowania majątkiem w zakresie najmu pomieszczeń zostaną opisane w części dotyczącej wydzielonego rachunku dochodów.

B. Sprawdzenie wykonania planu finansowego dla dochodów i wydatków ujętych w §§ klasyfikacji budżetowej za rok 2016.

1. Realizacja planu finansowego, ewidencjonowanie operacji gospodarczych i finansowych, prawidłowość sporządzania sprawozdań w zakresie: operacji finansowych, sprawozdań budżetowych. Ocena zgodności ww. sprawozdań z ewidencją księgową.

2. Plan dochodów i jego realizacja (budżet).

Szczegółowe zestawienie dochodów przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela nr 1

Klasyfikacja Budżetowa §§	Plan po zmianach (zł) na dzień 31.12.2016 r.	Dochody wykonane/otrzymane			
		Wg Rb-27S	Wg ewidencji księgowej		
			Syntetycznej	Analitycznej	Nr konta księgowego/ symbol paragrafu klasyfikacji budżetowej
§ 0690 - wpływy z różnych opłat	1 500,00.	1 010,00	1 010,00	1 010,00	130-801-80130-0690
§ 0970 - wpływy z różnych dochodów	700,00	1 126,00	1 126,00	1 126,00	130-801-80130-0970
§ 2400 - wpływy do budżetu pozostałości środków finansowych gromadzonych na wydzielonym rachunku jednostki budżetowej	0,00	101,70	101,70	101,70	130-854-85410-2400
Razem	2 200,00	2 237,70	2 237,70	2 237,70	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji badanej jednostki.

2.1. Kontrolowana jednostka w dniu 18.01.2017 r. złożyła w Urzędzie Miasta Poznania Oddział Obsługi Finansowej Szkół i Placówek Oświatowych sprawozdanie Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do dnia 31.12.2016 r. Ze sprawozdania wynika, że dochody wykonane za ww. okres to kwota 2 237,70 zł. W paragrafie 2400 zostały wykazane środki, które pozostały na rachunku bankowym wydzielonego rachunku dochodów na dzień 31.12.2015 r. Do ewidencji rozliczeń z budżetem Miasta z tytułu zrealizowanych przez jednostkę dochodów budżetowych służyło konto 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych”, które ujęte jest w planie kont. Po stronie Wn konta 222 księgowano przelewy dochodów budżetowych na rachunek bankowy Miasta. Ewidencja księgową dochodów w okresie objętym kontrolą prowadzona była na następujących kontach księgowych: 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”.

2.1.2. Dochody, które za grudzień 2016 r. wyniosły ogółem 638, 00 zł zostały przekazane do budżetu miasta w następujących kwotach i terminach:

Kwota 95, 00 zł dnia 20.12.2016 r. wyciąg bankowy nr 204

Kwota 543, 00 zł dnia 27.12.2016 r. wyciąg bankowy 208

7
ju

Kopia sprawozdania Rb-27S wraz z wydrukami ksiąg rachunkowych o nazwie: „Obroty na koncie 130- rachunek bankowy”, „Obroty na koncie 221, 222”, „Zestawienie budżetowe”
akta kontroli str. 109-117.

Wnioski

Dane liczbowe wykazane w sprawozdaniu Rb-27S sporządzonym za okres od początku 2016 r. do dnia 31.12.2016 r. zgodne są z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

3. Wydatki budżet

3.1 Kontroler biorąc pod uwagę dowody księgowe, księgi rachunkowe, sprawozdania budżetowe, konfrontując to z planem finansowym dokonał sprawdzenia zgodności danych wykazanych w sprawozdaniach z ewidencją księgową. Kontrolowana jednostka w roku 2016 realizowała zadania w następujących rozdziałach:

Dział: 801 Oświata i wychowanie rozdziały:

- 80120 Licea ogólnokształcące.
- 80130 Szkoły zawodowe.
- 80146 Doksztalcanie i doskonalenie młodzieży.
- 80195 Pozostała działalność.

Dział: 854 Edukacyjna opieka wychowawcza, rozdziały:

- 85410 Internaty i bursy szkolne.
- 85446 Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli.

3.1.1. Zespół Szkół Mechanicznych sporządził w dniu 05.01.2016 r. na podstawie przyznanych na 2016 r. środków plan finansowy. Na dzień 01.01.2016 r. plan finansowy dla poszczególnych rozdziałów prezentował się następująco:

80120 kwota 2 573 112, 00 zł.

80130 kwota 2 915 531, 00 zł.

80146 kwota 27 575, 00 zł.

80195 kwota 56 309, 00 zł.

85410 kwota 943 699, 00 zł.

85446 kwota 1 856, 00 zł.

Plan finansowy na styczeń 2016 r. wynosił ogółem **6 518 082, 00 zł.**

3.1.2. W ciągu 2016 r. Dyrektor jednostki dokonywał przeniesień wydatków między paragrafami klasyfikacji budżetowej w ramach przyznanego mu upoważnienia. Informacje o zmianach przekazywane były do Wydziału Oświaty. Procedura dokonywania zmian została opisana w notatce sporządzonej przez głównego księgowego. Treść dokumentu **akta kontroli str. 118-120.**

3.1.3. Plan finansowy wydatków na dzień 31.12.2016 r. do rozdziałów wymienionych powyżej to kwota 6 670 297, 00 zł. Ze zbiorczego sprawozdania Rb-28S sporządzonego za okres od początku roku do dnia 31.12.2016 r. oraz ksiąg rachunkowych wynika, że wydatki budżetowe za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. wyniosły ogółem 6 656 353,55 zł. Sprawozdanie zostało złożone w Urzędzie Miasta Poznania Oddział Obsługi Finansowej Szkół i Placówek Oświatowych dnia 10.01.2017 r.

Szczegółową kontrolą objęto wszystkie wydatki dokonane w poszczególnych rozdziałach w grudniu 2016 r. Ogólna kwota skontrolowanych wydatków wynosi **744 875, 54 zł**, co stanowi **11, 17%** planowanych wydatków. Kopia zbiorczego sprawozdania Rb-28S sporządzanego za okres od początku roku do dnia 31.12.2016 r. wraz z wydrukiem o nazwie: Zestawienie budżetowe za okres od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r. **akta kontroli str. 121-129.**

Wnioski

Dane liczbowe wykazane w skontrolowanym zbiorczym sprawozdaniu Rb-28S sporządzonym za okres od początku roku do 31.12.2016 r. po stronie wydatków są zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

4. Struktura dochodów - plan i wykonanie (wydzielony rachunek dochodów)

4.1. Rada Miasta Poznania upoważniła jednostkę kontrolowaną do gromadzenia dochodów na wydzielonym rachunku dochodów na mocy uchwały NR LXXX/1233/V/2010 Rady Miasta Poznania z dnia 9 listopada 2010 r. ze zmianami.

4.1.1. Zestawienie dochodów sporządzono na podstawie ksiąg rachunkowych, sprawozdań Rb-34S z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych sporządzonych za okres od początku 2016 r. do 31.12.2016 r. Zespół Szkół Mechanicznych sporządza ww. sprawozdania do rozdziału 80130 Szkoły zawodowe oraz do rozdziału 85410 Bursy szkolne.

Tabela nr 3

Klasyfikacja Budżetowa rozdział 80130	Plan po zmianach (zł) na dzień 31.12. 2016 r.	Dochody wykonane za okres od początku roku do dnia 31.12.2016 r.			
		Wg Rb-34S	Wg ewidencji księgowej		
			Syntetycznej	Analitycznej	Nr konta księgowego/symbol paragrafu klasyfikacji budżetowej
§ 0750 – wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz	231 000,00	195 816,34	195 816,34	6 687, 86 – czynsze mieszkańców	132-D80130-0750- (3)2
				189 128, 48 wynajem	132-D80130-0750- (3)1

gju

innych umów o podobnym charakterze					
§ 0920 - wpływy z pozostałych odsetek	1 000,00	487,55	487,55	487,55	132-D80130-0920-(01)2
§ 0960 - wpływy z otrzymanych spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej	10 000,00	5 302,49	5 302,49	5 302,49	132-D80130-0960-
§ 0970 - wpływy z różnych dochodów	2 000,00	955,63	955,63	955,63	132-D80130-0970-
Razem	244 000,00	202 562,01	202 562,01	202 562,01	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji badanej jednostki.

Tabela nr 4

Klasyfikacja Budżetowa rozdział 85410	Plan po zmianach (zł) na dzień 31.12. 2016 r.	Dochody wykonane za okres od początku roku do dnia 31.12.2016 r.			
		Wg Rb-34S	Wg ewidencji księgowej		
			Syntetycznej	Analitycznej	Nr konta księgowego/symbol paragrafu klasyfikacji budżetowej
§ 0750 – wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	158 870,00	117 035,48	117 035,48	8 966, 16 czynsze za mieszkania	132D854-85410-0750(3)
				108 069, 32 wynajem pomieszczeń	132D854-85410-0750(4)
§ 0830- wpływy z usług	625 062,00	341 197,09	341 197,09	152 030, 76 wyżywienie młodzieży	132D854-85410-0830(7)
				189 166, 33 zakwaterowanie młodzieży	132D854-85410-0830(6)
§ 0920 - wpływy z pozostałych odsetek	200,00	0,00	0,00	0,00	
Razem	784 132,00	458 232,57	458 232,57	458 232,57	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji badanej jednostki.

4.1.2. Środki dotyczące dochodów własnych gromadzone były na wydzielonym rachunku bankowym. Ze sporządzonych sprawozdań Rb-34S oraz ksiąg rachunkowych wynika, że wykonanie dochodów na wydzielonym rachunku za okres od początku roku do dnia 31.12.2016 r. wyniosło ogółem 660 794, 58 zł. Z analizy wynika, że na ww. kwotę składały się dochody uzyskane w czterech paragrafach:

§ 0750 - wpływy z wynajmu pomieszczeń, mieszkań,

§ 0830 - wpływy z tytułu zakwaterowania w bursie szkolnej

§ 0920 - odsetki od środków zgromadzonych na wydzielonym rachunku dochodów,

§ 0960 - darowizny na rzecz szkoły,

§ 0970-wpływy z Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej za organizację egzaminów zawodowych.

4.1.3. Powyżej wymienione źródła dochodów były zgodne z dochodami określonymi w art. 223 ustawy o finansach publicznych oraz w Uchwale Rady Miasta Poznania z dnia 9 listopada 2010 r. ze zmianami w sprawie wydzielonego rachunku dochodów jednostek budżetowych Miasta Poznania, prowadzących działalność określoną w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty ze zmianami, poza wyjątkiem opisanym poniżej w pkt 4.1.4.sprawozdania.

4.1.4. W dochodach wydzielonego rachunku ujęte zostały wpływy z Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej na organizację egzaminów zawodowych. Kontroler nie podejmuje się dokonania oceny, czy dochód z tego tytułu i wydatki z tym związane winny być ujmowane w księgach rachunkowych wydzielonego rachunku dochodów, ponieważ powyżej cytowana uchwała nie pozwala na dokonanie jednoznacznej oceny.

4.1.5. W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że Zespół Szkół Mechanicznych pozyskał w 2016 r. z Fundacji G.H. środki na organizację kursu obsługi obrabiarek dla uczniów ostatnich klas technikum. Sposób zakwalifikowania do ujęcia w księgach rachunkowych pozyskanych środków budzi wątpliwości kontrolera. W księgach rachunkowych wpływ środków zaewidencjonowano w następujący sposób **132/240** nota obciążeniowa **201/240** zapis techniczny do konta **Wn 240 (-) Ma 240(-)**. Sposób ujęcia wydatku w księgach rachunkowych został przedstawiony w wyjaśnieniu złożonym przez głównego księgowego. Jego treść poniżej. Kopia dokumentacji potwierdzającej księgowania **akta kontroli str.130-140**. Kontroler zwrócił się do głównego księgowego o złożenie wyjaśnień na powyższą okoliczność. Zapytano między innymi, dlaczego noty obciążeniowe, które były regulowane ze środków przekazanych przez Fundację nie zostały zakwalifikowane do kosztów i wydatków jednostki. Z udzielonego wyjaśnienia wynika, że cyt: „ Noty *obciążenie nie zostały ujęte w kosztach rodzajowych z uwagi, iż wydatki na te zadania nie były ujęte w planie. Środki na ten cel pozyskiwaliśmy ze źródła zagranicznego z konkretnym przeznaczeniem wydatkowanym tych funduszy. Przychód (wpływ środków) zaksięgowano na konto 132 oraz 240 z paragrafami 0750 oraz 0830. Po dokonaniu wydatków zdjęto ze znakiem minus (storno)*”. Treść wyjaśnienia **akta kontroli str. 141**.

Przyjęcie na rachunek bankowy wydzielonego rachunku dochodów środków finansowych z fundacji z pominięciem wykazania ich w dochodach i wydatkach nie można uznać za prawidłowy. Jednostki sektora finansów publicznych zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy o finansach publicznych prowadzą rachunkowość mając na uwadze przepisy ustawy o rachunkowości. Opisany powyżej sposób ewidencjonowania operacji gospodarczych może

budzić wątpliwości. W związku z powyższym, mając na uwadze obowiązujące przepisy, należy rozważyć zmianę w zakresie ujmowania w księgach rachunkowych dochodów, kosztów i wydatków związanych z organizacją kursów dla uczniów szkoły ze środków pozyskiwanych między innymi z fundacji zagranicznych. W celu ujednolicenia zasad postępowania w ww. przypadkach Dyrektor jednostki powinien wystąpić do Wydziału Finansowego Urzędu Miasta Poznania o wskazanie, w jaki sposób należy w księgach rachunkowych wydzielonego rachunku dochodów ewidencjonować ww. operacje gospodarcze.

4.2. Prawidłowość zawartych umów.

Do kontroli wybrano cztery umów najmu, na które w grudniu 2016 r. zostały wystawione faktury sprzedaży. Kopie umów wraz z kwestionariuszem kontroli **akta kontroli str.142-153**. Przegląd dokumentacji związanej z wynajmowaniem nieruchomości przez Zespół Szkół Mechanicznych wykazał, co następuje:

- w zawieranych umowach najmu wynajmującym nie było Miasto Poznań reprezentowane przez Dyrektora,
- główny księgowy prowadzi ewidencję analityczną do rozrachunków z kontrahentami na koncie 201 „Rozrachunki z odbiorcami”,
- poddane kontroli umowy nie były zawarte na okres dłuższy niż trzy lata,
- w skontrolowanych umowach określono stawki czynszu, przedmiot najmu,
- w treści umów nie określono terminów płatności, terminy ustalone były w wystawianych fakturach,
- księgowane wpłaty na kontach analitycznych zgodne były z dowodami księgowymi (fakturami),
- dyrektor jednostki w okresie objętym kontrolą nie dokonywał umorzeń zaległych należności.

4.2.1. Kontroli poddano terminowość płatności z tytułu najmu za grudzień 2016 r. Zestawienie sporządzono w tabeli, która włączona została do **akt kontroli str. 154-161**.

Z zestawienia terminów płatności wynika, że w grudniu 2016 r. jednostka z tytułu najmu pomieszczeń oraz z tytułu okazjonalnego zakwaterowania pozyskała środki w kwocie brutto **6 163,86 zł**. Kwota została ustalona na podstawie wystawionych faktur sprzedaży i dokonanych wpłat na rachunek bankowy. Z analizy wpłat wynika, że w przypadku dwóch najemców doszło do opóźnienia w zapłacie należności. Dotyczy to niżej wymienionych:

- **C-S. K. Sz-D.** kwota 2 193, 21 zł termin zapłaty wynikający z faktury 19.12.2016 r. zapłacono 04.01.2017 r. wyciąg bankowy nr 3 nr dowodu 5 - **16 dni po terminie**. Odsetek nie naliczono.

➤ **WSB** kwota 840, 00 zł termin zapłaty wynikający z faktury 15.12.2016 r. zapłacono 22.12.2016 r. wyciąg bankowy 237 nr dowodu 372 – **7 dni po terminie**. Odsetek nie naliczono.

4.2.2. Kontrolowana jednostka na wydzielonym rachunku dochodów gromadzi wpływy z tytułu stałego zakwaterowania w Bursie młodzieży szkolnej i zakwaterowania krótkoterminowego. Wpływy z tego tytułu wykazywane są w § 0830- wpływy z usług.

W grudniu 2016 r. zakwaterowanych było 151 uczniów. Przyjęcie ucznia do Bursy następuje na podstawie pisemnego wniosku o przyznanie miejsca złożonego przez rodzica lub opiekuna prawnego dziecka. Zasady wnoszenia opłat określone są w Regulaminie Bursy będącym załącznikiem nr 6 do Statutu Zespołu Szkół Mechanicznych § 10 regulaminu. Odpłatność za zakwaterowanie uiszczana była dwojako, na rachunek bankowy oraz gotówką. Przy wpłatach gotówkowych wpłacający otrzymuje wydruk z kasy fiskalnej. Stawka za zakwaterowanie w Bursie została określona w zarządzeniu z dnia 11 kwietnia 2016 r. w sprawie wysokości odpłatności za pobyt w bursie. W grudniu 2016 r. wynosiła **9,00 zł**.

4.2.3. W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że wpływy z tytułu krótkoterminowego zakwaterowania kwalifikowane są do §0750 wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych. Zdaniem kontrolera poprawniejsze byłoby ujęcie wpływów z ww. tytułu do §0830 – wpływy z usług.

4.2.4. Zespół Szkół Mechanicznych posiada w swych zasobach dwa lokale mieszkalne. Jeden lokal o powierzchni 49,53m² zajmowany jest pracownika szkoły, drugi lokal mieszkalny o powierzchni 49, 43m² zajmowany jest przez byłego pracownika szkoły.

4.3. W grudniu 2016 r. została wystawiona faktura sprzedaży, w której jako nabywca figuruje dostawca ciepła V.E. Poznań S.A. Z faktury wynika, że kontrahent został obciążony kosztami zużycia energii elektrycznej, wody i ścieków za XI/2016 r. W związku z powyższym kontroler zwrócił się do głównego księgowego o złożenie wyjaśnień. Z treści wyjaśnienia wynika, że cyt: „*ZSM im. KEN obciąża V. za użytą energię elektryczną oraz wodę i ścieki-
zużywaną na potrzeby technologiczne i utrzymanie kotłowni. Fakturę obciążeniową wystawiamy na podstawie stanów liczników podawanych drogą mailową (w załączeniu przykładowy mail) przez przedstawiciela V. Jednocześnie informujemy, iż zgodnie z umową na dostawę ciepła (na rzecz ZSM) nr U2/0350/12 rozdział 1 pkt 9, Odbiorca nieodpłatnie udostępnia pomieszczenia, w których zainstalowane są źródła i węzły cieplne(w załączeniu)*”. Treść wyjaśnienia **akta kontroli str.162-172**. Zaprezentowany w złożonym wyjaśnieniu sposób rozliczania się z zużycia mediów i korzystania z pomieszczenia, w którym zainstalowane są źródła i węzły cieplne winien być poddany wnikliwej analizie przez Urząd Miasta Poznania, w szczególności przez Wydział Oświaty.

Wnioski

Dane liczbowe wykazane w sprawozdaniach Rb-34S z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych za okres od początku roku do dnia 31.12.2016 r. po stronie dochodów były zgodne z danymi wynikającymi, z ewidencji księgowej.

Nieprawidłowości

a) Przychody z tytułu najmu ewidencjonowane są na koncie 700 „Sprzedaż produktów i koszt ich wytworzenia”. Ujęcie operacji gospodarczej niezwiązanej bezpośrednio z działalnością jednostki, a do takich zalicza się wynajem pomieszczeń, jest niezgodne z zasadami funkcjonowania ww. konta opisanymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...). Zgodnie z cytowanym powyżej przepisem prawa przychody z tego tytułu winny być ewidencjonowane na koncie 760 „Pozostałe przychody operacyjne”.

b) W czterech skontrolowanych umowach najmu, jako wynajmującego wskazano Zespół Szkół Mechanicznych jednostkę budżetową, która nie posiada osobowości prawnej, a co za tym idzie nie może samoistnie występować w stosunkach umownych. Umowy winny być zawierane pomiędzy Miastem Poznań reprezentowanym przez Dyrektora jednostki w ramach pełnomocnictwa udzielonego przez Prezydenta Miasta Poznania, zgodnie z art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym

c) Zmiany wysokości czynszu najmu lokalu mieszkalnego dokonano aneksem do umowy, czyli niezgodnie z zasadami opisanymi w art. 8a ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego. Dotyczy umowy najmu lokalu mieszkalnego p. S.

d) Przy zawarciu umowy dzierżawy na pomieszczenia kuchenne na okres trzech lat, Dyrektor jednostki nie dopełniła obowiązku wynikającego z art. 43 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Ustawodawca określił w cytowanym, powyżej przepisie prawa obowiązki jednostki organizacyjnej, która po oddaniu nieruchomości w najem, użyczenie lub dzierżawę zobowiązana jest do powiadomienia właściwego organu w przypadku zawarcia umowy na czas oznaczony do trzech lat.

Nie dopełniono obowiązku wynikającego z cytowanego powyżej przepisu w przypadku zawarcia umowy z Firmą ZHU J. R.J, który stanowi między innymi, że cyt (...), „Zgoda jest wymagana również w przypadku, gdy po umowie zawartej na czas oznaczony strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość”.

e) Od należności nieuregulowanych w terminie z tytułu zawartych umów cywilnoprawnych nie były naliczane były odsetki, czym naruszono postanowienia art. 40 ust. 2 pkt 3 oraz art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

5. Kontrola dokumentacji w zakresie podatku VAT

Zarządzeniem Nr 64/2016//P Prezydenta Miasta Poznania z dnia 27.01.2016 r. i Zarządzeniem zmieniającym Nr 595/2016/P z dnia 01.08.2016 r. w sprawie zasad prowadzenia rozliczeń od towarów i usług oraz sporządzania deklaracji VAT-7 przez Miasto Poznań, wdrożony został „skonsolidowany” sposób rozliczenia podatku VAT.

W związku z powyższym w trakcie czynności kontrolnych sprawdzono:

- prawidłowość sporządzenia deklaracji elementarnej VAT-7e za grudzień 2016 r. pod względem formalnym i rachunkowym,
- zgodność danych, wynikających z deklaracji z rejestrami sprzedaży i zakupu,
- prawidłowość odzwierciedlenia w dokumentacji źródłowej wszystkich czynności sprzedażowych i zakupowych, dokonanych przez jednostkę w okresie objętym kontrolą.

Zgodnie z art. 43 ust. 1 ustawy o VAT, zwolnieniu z opodatkowania podatkiem VAT podlegają usługi świadczone przez jednostki objęte systemem oświaty w rozumieniu przepisów o systemie oświaty, w zakresie kształcenia i wychowania oraz dostawy towarów i usług ściśle z tymi usługami związane. Zespół Szkół Mechanicznych wykonuje czynności o charakterze sprzedażowym takie jak: wynajem pomieszczeń, czyli czynności stanowiące przejaw działalności gospodarczej. Miasto Poznań występuje w charakterze podatnika VAT w związku z wykonywaniem wskazanych powyżej czynności przez kontrolowaną jednostkę.

5.1. Sprawdzenie prawidłowości sporządzania rejestrów zakupu i sprzedaży oraz deklaracji VAT-7e. Sprawdzenie zgodności danych, wykazanych w deklaracji VAT-7e z rejestrami sprzedaży i zakupu za wrzesień 2016 r.

5.1.1. Sprawdzenia prawidłowości sporządzania deklaracji elementarnej VAT-7e pod względem formalnym i rachunkowym, zgodności danych wykazanych w deklaracji oraz prawidłowości sporządzania rejestru zakupu i sprzedaży dokonano na podstawie kwestionariusza, który włączono do **akt kontroli str.173-175**. Z kwestionariusza kontroli wynika, że:

- dane zawarte w deklaracji VAT -7e zgodne są z danymi zawartymi w rejestrach sprzedaży i zakupu,

- w grudniu jednostka dokonała transakcji o charakterze sprzedażowym w związku, z którymi Miasto Poznań występuje w charakterze podatnika VAT,
 - wykazane w deklaracji VAT-7e za grudzień 2016 r. podstawy opodatkowania zgodne są z rejestrem sprzedaży, podatek należny zgodny z kontem 225,
 - dane wykazane w pozycji „Nabycie towarów oraz podatek naliczony” zgodne są z rejestrem zakupów,
 - dane ujęte w rejestrach sprzedaży i zakupu zgodne są z danymi zawartymi w fakturach,
- Kopia deklaracji za grudzień 2016 r. wraz z wydrukami kont, których dane prezentowane są w deklaracji **akta kontroli str. 176-189.**

5.1.2. Sprawdzenie prawidłowości sporządzania rejestru zakupu i sprzedaży.

Transakcje o charakterze zakupowym ujęte w rejestrze zakupów mają odzwierciedlenie w dowodach księgowych (fakturach). Zgodnie z art. 86 ust. 1 ustawy o VAT prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, (czyli odliczenie) przysługuje podatnikowi, o którym mowa w art. 15 w zakresie, w jakim towary i usługi są wykorzystywane do wykonywania czynności opodatkowanych. Do odliczenia kwot podatku naliczonego VAT z faktur zakupu zastosowano wskaźnik proporcji **87%** oraz prewspółczynnik **7%**. Kopia rejestru zakupów **akta kontroli str. 190-197.**

5.1.3. Transakcje ujęte w rejestrze sprzedaży mają potwierdzenie w dowodach źródłowych (fakturach wystawionych w grudniu 2016 r.) Kontrolowana jednostka w rejestrze sprzedaży wykazała faktury dokumentujące sprzedaż opodatkowaną, do której zastosowano stawkę **23 %**, **8%** oraz sprzedaż zwolnioną Kopia rejestru sprzedaży wraz z kopiami faktur **akta kontroli str. 198-235.**

5.1.4. Faktury zakupu i sprzedaży w tytule mają wskazane Miasta Poznań, nazwę jednostki oraz NIP Miasta Poznań.

Wnioski

W odniesieniu do faktur zakupowych istotne jest powiązanie dokonywanych przez jednostkę zakupów z rodzajem prowadzonej działalności. Dlatego też w opisie faktury należałoby wskazać rodzaj działalności, której dotyczy dany zakup, tzn., czy dotyczy wyłącznie działalności niepodlegającej opodatkowaniu, zwolnionej, czy działalności mieszanej.

Nieprawidłowości

a) Obroty za grudzień 2016 r. z tytułu sprzedaży opodatkowanej wykazane w rejestrze sprzedaży nie wynikały z ewidencji księgowej. Jest to niezgodne z załącznikiem nr 6 do Pisma Okólnego Nr 1/2014 Prezydenta Miasta Poznania z dnia 02.01.2014 r., z którego wynika między innymi, że cyt: „ *obroty za dany miesiąc z tytułu sprzedaży na poszczególnych*

kontach analitycznych powinny być zgodne z odpowiednimi kolumnami w rejestrze sprzedaży VAT za każdy miesiąc rozliczeniowy”.

b) W wystawionych przez jednostkę fakturach sprzedaży (dotyczy lokali mieszkalnych) nie wskazano podstawy prawnej dającej prawo jednostce do zwolnienia. Podstawę stanowi art. 43 ust.1 pkt 36 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług. W związku z powyższym w odniesieniu do ww. faktur, zgodnie z art. 106e ust. 1 pkt 19a ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług należałoby wskazać podstawę prawną zwolnienia.

5.2. Sprawdzenie prawidłowości ujmowania operacji gospodarczych związanych z podatkiem VAT w księgach rachunkowych wybranego do kontroli miesiąca.

5.2.1 Po przeprowadzonej kontroli dokumentacji księgowej grudnia 2016 r. (ksiąg rachunkowych, dowodów księgowych) ustalono, że transakcje związane z podatkiem VAT należnym i naliczonym ewidencjonowane były na koncie 225 „Rozrachunki z budżetem” podatek należny wg stawek podatku VAT 8% i 23%.

Nieprawidłowości

a) Ewidencja podatku VAT prowadzona była niezgodnie z wytycznymi wynikającymi z załącznika nr 1 do pisma okólnego Nr 1/2014 z dnia 2 stycznia 2014 r. Zasady ewidencji rozliczeń podatku od towarów i usług zostały szczegółowo opisane w załączniku nr 6 do instrukcji stanowiącej podstawę opracowania polityki rachunkowości w jednostkach budżetowych.

b) Główny księgowy nie prowadzi konta 300 „Rozliczenie zakupu”, którego zasady prowadzenia zostały opisane w przywołanych powyżej wytycznych. Nieprowadzenie ewidencji na ww. koncie nie daje możliwości sprawdzenia wykazanej podstawy opodatkowania w rejestrze zakupu VAT z księgami rachunkowymi.

6. Należności

6.1. Na dzień 31.12.2016 r. jednostka kontrolowana wykazała w sprawozdaniu sporządzonym wg stanu na koniec IV kwartału 2016 r. należności w kwocie 32 523,76 zł. Z ewidencji księgowej konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami” wynika kwota 30 878, 80 zł (**różnica 1 644,99 zł**). W związku z powyższym poproszono głównego księgowego o złożenie wyjaśnień. Z udzielonego wyjaśnienia wynika, że cyt., *Różnica między danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-N a ewidencją księgową powstała w wyniku uzgodnień konta 201, a wynikała z ujawnionych różnic na etapie uzgadniania wzajemnych zobowiązań i jest zgodna z*

danymi wykazanymi w sprawozdaniu finansowym za rok 2016". Treść wyjaśnienia **akta kontroli str.236.**

6.1.1. Z ustaleń kontroli wynika, że od należności, które nie były regulowane zgodnie z terminami określonymi w fakturach sprzedaży nie były naliczane odsetki.

W trakcie czynności kontrolnych główny księgowy na polecenie kontrolera naliczył odsetki do niżej wymienionych najemców:

- **Firma F.H.U. L.** należności w kwocie **1 379,74 zł** dotyczą 2009 r. Z ustaleń kontroli wynika, że jednostka nie dochodziła należności za okres od kwietnia do czerwca 2009 r. W związku z powyższym doszło do ich przedawnienia w czerwcu 2012 r. Kopie faktur potwierdzających stan należności oraz odsetki naliczone do dnia przedawnienia **akta kontroli str.237-244.** Kwota należności przedawnionych łącznie z naliczonymi odsetkami wynosi **1 918,33 zł.**
- **M.W.** należności w kwocie **674, 90 zł** dotyczą 2009 r. Tak jak powyżej nie dochodzono należności za okres od czerwca do sierpnia 2009 r. skutkiem, czego doszło do przedawnienia. W stosunku do ostatniej wystawionej faktury przedawnienia przypada na sierpień 2012 r. Kopie faktur potwierdzających stan należności oraz odsetki naliczone do dnia przedawnienia **akta kontroli str.245-250.** Kwota należności przedawnionych łącznie z naliczonymi odsetkami wynosi **938,37 zł.**

Niedochodzenie zaległych należności z tytułu najmu pomieszczeń od ww. najemców skutkowało przedawnieniem roszczenia do ich dochodzenia. Do zalegających z uiszczaniem należności cywilnoprawnych należy kierować wezwania do zapłaty, a po bezskutecznym upływie terminu w nich określonego – rozważyć kierowanie sprawy na drogę postępowania sądowego na podstawie Części Trzeciej „Postępowanie egzekucyjne” ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego. W związku z dopuszczeniem do przedawnienia należności z 2009 r. kontroler poprosił o złożenie wyjaśnień Dyrektora jednostki. Zapytano między innymi, dlaczego doprowadzono do przedawnienia należności za ww. rok oraz który z pracowników by odpowiedzialny za analizę i monitorowanie wpłat. Z udzielonego wyjaśnienia wynika, że cyt: „*Za wystawienie faktur za czynsz odpowiedzialny jest główny księgowy, który księguje wpływy należności i je monitoruje. Nigdy, mimo wielu rozmów monitorujących nie zgłaszał problemów ze ściągalnością należności od najemców-, co wynika m.in. z zakresu obowiązków i czynności głównego księgowego A. Obowiązki I. w zakresie ogólnym pkt5. Księgowy sprawdzał wyciągi bankowe, a księgując je miał wiedzę, że najemcy nie płacą i tego faktu nie zgłaszał dyrektorowi*”. Treść wyjaśnienia **akta kontroli str. 251-252.**

6.1.2. Kolejnym najemcą w stosunku, do którego zaniechano naliczania odsetek i wzywania do zapłaty jest **Firma D.D.** Należność w kwocie 4 980,00 zł ustalono na podstawie nieuregulowanych od 02.12.2014 r. do 24.06.2015 r. faktur. Kopie faktur, umowy najmu **akta kontroli str.254-263.** Zestawienie naliczonych odsetek na polecenie kontrolera od nieuregulowanych należności sporządzone przez głównego księgowego **akta kontroli str. 264.** Należność łącznie z odsetkami naliczonymi do dnia 31.12.2016 r. to kwota **5 670,73 zł.**

6.1.3. W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że jeden z dłużników dokonał spłaty należności łącznie z odsetkami.

Firma S. z należności na dzień 31.12.2016 r. w kwocie 10 378, 47 zł uregulowano:

- **2 956,21 zł** dnia 31.01.2017 r. wyciąg bankowy nr 21
- **3 422, 46 zł** dnia 25.09.2017 r. wyciąg bankowy nr 117. Kopie wyciągów bankowych **akta kontroli str. 265-266.**

Pismem z dnia 21.06.2017 r. Prezes Zarządu firmy S. zobowiązał się do spłaty pozostałych należności do końca października 2017 r. Kopia pisma **akta kontroli str.267.** Dnia 28.09.2017 r. firma S. dokonała kolejnej wpłaty w kwocie 6 387, 39 zł. Wydruk wyciągu bankowego **akta kontroli str.268.** Kopia umowy z firmą S. kopia pisma wypowiedzającego umowę **akta kontroli str. 269-272.**

6.1.4. W przypadku drugiego najemcy **Firmy F.H.** i należności w kwocie 11 008,53 zł sprawa została skierowana do Biura Prawnego Urzędu Miasta Poznania. Kopia pisma oraz kopia umowy i aneksów do umowy **akta kontroli str.273-279.**

6.1.5. Do zalegających z zapłatą najemców takich jak: Firma F.H. Firma S. wysyłano wezwania do zapłaty, naliczano odsetki, które na koniec kwartału nie były ewidencjonowane w księgach rachunkowych. Kopia dokumentacji potwierdzającej naliczenie odsetek oraz kopie wezwań do zapłaty należności kierowane do ww. firm **akta kontroli str. 280-288.**

Kopia sprawozdania Rb-N sporządzonego wg stanu na koniec IV kwartału 2016 r. wraz z załącznikami **akta kontroli str.289-298.**

Nieprawidłowości

a) W księgach rachunkowych nie ujęto odsetek naliczonych od niezapłaconych należności z tytułu najmu od firmy F.H oraz firmy S. Działanie takie narusza postanowienia art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w związku § 8 ust. 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...).

b) Niedochodzenie należności z 2009 r. w sposób dopuszczony przepisami prawa skutkowało przedawnieniem roszczeń, które łącznie z odsetkami wynosiły **2 856,70 zł.** Ujawniona

nieprawidłowość zagrożona jest odpowiedzialnością za naruszenie dyscypliny finansów publicznych w rozumieniu art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

c) Od niezapłaconych w terminie należności nie naliczono należnych odsetek, czym naruszono postanowienia art. 42 ust. 5 ustawy w związku z art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

d) Sprawozdanie Rb-N wg stanu na koniec IV kwartału 2016 r. zostało sporządzone niezgodnie z zasadami jego sporządzania opisanymi w przepisach prawa. W pozycji *N5 pozostałe należności* wykazano należności, które uległy przedawnieniu. Sporządzenie sprawozdania w sposób opisany powyżej jest niezgodne z załącznikiem nr 9 rozdział 2 § 13 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych. Ponadto ww. sprawozdanie zostało sporządzone z naruszeniem postanowienia § 4 ust. 1 pkt 1 oraz § 10 ust. 4 cytowanego powyżej rozporządzenia, ponieważ dane liczbowe wykazane w pozycji „pozostałe należności” były niezgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

7. Wydatki (wydzielony rachunek dochodów)

7.1. Ze sprawozdań Rb-34S sporządzonych za okres od początku roku do dnia 31.12.2016 r. wynika, że jednostka zaplanowała wydatki z wydzielonego rachunku dochodów w kwocie 1 028 234, 00 zł wykonanie, za ww. okres wg ksiąg rachunkowych i sprawozdania wynosi 660 896, 28 zł. Kontrolą objęto wydatki grudnia 2016 r. na kwotę **56 598,60 zł** co stanowi **5,51 %** planowanych wydatków. Kopie sprawozdań Rb-34S wraz z wydrukami o nazwie: „Zestawienie budżetowe”, „Obroty na koncie 132” **akta kontroli str.298-322.**

8. Zobowiązania

8.1. Z zapisów zawartych w sprawozdaniu Rb-Z i weryfikacji faktur wynika, że na dzień 31.12.2016 r. Zespół Szkół Mechanicznych nie posiadał zobowiązań wymagalnych. Kopia sprawozdania Rb-Z sporządzonego wg stanu na koniec IV kwartału 2016 r. **akta kontroli str.323-324.**

9. Ocena prawidłowości sporządzania sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań z operacji finansowych

9.1. Sprawdzono niżej wymienione sprawozdania, wyniki zestawiono w kwestionariuszu kontroli sprawozdań, który włączono do **akt kontroli str. 325-327.** Kontroli poddano następujące sprawozdania:

Roczne sprawozdania budżetowe:

- Rb-27S sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego od początku roku do dnia 31 grudnia 2016 r.
- Rb-28S sprawozdanie z wykonana planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego od początku roku do dnia 31 grudnia 2016 r.,
- Rb-34S sprawozdanie z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych okres sprawozdawczy: od początku roku do dnia 31.12.2016 r.

Sprawozdania w zakresie operacji finansowych:

- Rb-N kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych jednostki samorządu terytorialnego wg stanu na koniec IV kwartału 2016 roku,
- Rb-Z kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji jednostki samorządu terytorialnego wg stanu na koniec IV kwartału 2016 roku.

Sprawozdania Rb-Wsa z wydatków strukturalnych sporządzone za rok 2016. Kopia sprawozdania **akta kontroli str. 328-336.**

Wnioski:

Sprawozdania budżetowe Rb-27S, Rb-28S, Rb-34S. Rb-WSa, sprawozdanie z operacji finansowych Rb-Z zostały sporządzone zgodnie z przepisami określającymi zasady ich sporządzania. Sprawozdania sporządzone zostały w sposób czytelny, podpisy złożono odręcznie na każdym formularzu w miejscu do tego oznaczonym. Pod podpisem umieszczona jest imienna pieczętka z imieniem i nazwiskiem osoby podpisującej. Dane liczbowe wykazane w ww. sprawozdaniach zgodne są z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych. Sprawozdanie Rb-N wg stanu na koniec IV kwartału 2016 r. sporządzono niezgodnie z rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych. Szczegóły w **pkt 6.** sprawozdania.

10. Kontrola gospodarki pieniężnej

10.1. Kontrola operacji gospodarczych związanych z wydatkami występującymi na rachunku podstawowym jednostki, na wydzielonym rachunku dochodów w okresie od 01.12.2016 r. do 31.12. 2016 r.

Zestawienie skontrolowanych dowodów księgowych

Tabela nr 5

Miesiąc XII/2016	Numery wyciągów bankowych	Numery Raportów kasowych	Numery księgowe sprawdzonych dowodów księgowych	Numery list płac	Potwierdzenie na dowodach procedur kontroli	
					Tak	Nie
(Budżet)	193-211	RK Nr 12/2016 za okres od 01.12-30.12.2016 r.	303-337	Lista płac nr 77 z dnia 30.11.2016 r., Listy płac od nr 80-81 z dnia 14.12.2016 r., Lista płac nr 82 z dnia 16.12.2016 r., Lista płac nr 83 z dnia 20.12.2016 r., Listy płac od nr 84-85 z dnia 21.12.2016r., Lista płac nr 86 z dnia 23.12.2016 r. Umowy zlecenie: Lista 3UZ/B/2016 z dnia 05.12.2016 r.,	x	
(WRD)	222-242	RK Nr 12/2016 za okres od 01.12-30.12.2016 r.	349-382	Lista płac nr 78 z dnia 05.12.2016 r., Lista płac nr 79 z dnia 09.12.2016 r. 2DJ/2016 z dnia 15.12.2016 r., Lista 12/UZ/2106 z dnia 09.12.2016 r.	x	Brak potwierdzenie przez głównego księgowego zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji badanej jednostki.

10.2. W wyniku kontroli dowodów księgowych stwierdzono, że:

- zapisy w wyciągach bankowych zgodne są z dowodami źródłowymi,
- w dokumentacji grudnia 2016 r. znajdują się wszystkie wyciągi bankowe dokumentujące operacje pieniężne dokonywane za pośrednictwem banku,
- w obrębie wyciągów bankowych została zachowana ciągłość sald,
- dane zawarte w wyciągach bankowych zgodne są z danymi zawartymi w dowodach źródłowych potwierdzających dokonane operacje (fakturach, listach płac),
- dowody księgowe spełniają wymogi określone w art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
- dowody księgowe odzwierciedlały operacje gospodarcze, których dotyczyły, były kompletne i wolne od błędów rachunkowych,
- kontroler ustalił, że istnieje zgodność zapisów w księgach z dowodami księgowymi,
- zapisy na koncie 130 dokonywane były na podstawie dokumentów bankowych, tj. wyciągów bankowych,

- nie na wszystkich fakturach znajduje się data wpływu, co uniemożliwia ustalenie, czy wszystkie koszty zakwalifikowano i ujęto w księgach rachunkowych okresu, którego dotyczą,
- wynagrodzenia pracowników jednostki za grudzień 2016 r. zostały przekazane na zadeklarowane przez nich rachunki bankowe.

Nieprawidłowości

a) Operacje gospodarcze związane ze sprzedażą usług zakwaterowania uczniów w bursie szkolnej ewidencjonowane były na podstawie zestawienia zbiorczego, dokumentu, który nie posiada cech dowodu księgowego. Działanie takie narusza postanowienie art. 20 ust.2 ustawy o rachunkowości.

b) Faktury zakupu w miesiącu, w którym jednostce przysługiwało prawo do odliczenia podatku VAT ewidencjonowane były w księgach rachunkowych w kwocie brutto, czyli niezgodnie z zasadami, które opisane zostały w instrukcji do zakładowego planu kont będącej załącznikiem do pisma okólnego 1/2014 Prezydenta Miasta Poznania z dnia 2 stycznia 2014 r. w sprawie instrukcji do jednolitego planu kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych.

c) W dwóch przypadkach podstawą dokonania wydatków były dokumenty nieposiadające cech dowodu księgowego o nazwie „Zamówienie”. Działanie takie narusza postanowienia art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Faktury jednostka, które jednostka otrzymała w terminie późniejszym zostały zaewidencjonowane w księgach rachunkowych na kontach kosztowych.

d) Przy klasyfikacji wydatków nie zastosowano się do obowiązujących przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji(...) kwalifikując do § 4260- zakup energii, wydatki związane z opłatą za ścieki wydatek należało wykazać w § 4300- zakup usług pozostałych. Ponadto do § 4300 zakwalifikowane zostały wydatki z tytułu umowy zlecenia, a winny być zgodnie z cytowanym powyżej rozporządzeniem zaewidencjonowane w § 4170- wynagrodzenia bezosobowe.

e) Skontrolowane dowody księgowe wydzielonego rachunku dochodów nie zawierały podpisu złożonego przez głównego księgowego, o dokonaniu wstępnej kontroli w zakresie zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym. Działanie takie stanowi naruszenia art. 54 ust. 1 pkt 3 lit.a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

f) Na części skontrolowanych dowodów zewnętrznych stwierdzono brak daty wpływu, co jest niezgodne z obowiązującymi w jednostce procedurami obiegu dokumentów wprowadzonymi zarządzeniem dyrektora nr 16/2011 z dnia 14.04.2011 r. dział IV pkt 1 procedur.

11. Rozliczenia finansowe

Rozliczenia finansowe w 2016 r. dokonywane były za pośrednictwem systemu bankowego, IPKO w Poznaniu. Jednostka korzystała z elektronicznych form przelewu. Z wniosku o konfigurację do stępu do IPKO BIZNES wynika, że do autoryzacji operacji na rachunkach bankowych szkoły wymagane było złożenie dwóch podpisów: jednego z klasy A i jednego z klasy B. Kopia wniosku **akta kontroli str.337-342**. Upoważnienie do składania podpisów miały następujące osoby: dyrektor jednostki (klasa A), wicedyrektor (klasa A) główna księgowa (klasa B), specjalista ds. płac (klasa B), referent ds. ekonomicznych (klasa B). Kontroler zwrócił się z pytaniem do dyrektora, czy dokonuje weryfikacji danych kontrahenta przed zatwierdzeniem transakcji finansowej. Z pisemnego wyjaśnienia złożonego przez dyrektora kontrolowanej jednostki wynika, że cyt.; (...) „*Podczas podpisywania operacji systemie bankowym weryfikuję nazwę kontrahenta, rachunek bankowy oraz kwotę występującą na fakturze. W przypadku nowego kontrahenta dokonuję tych samych czynności ze szczególną uwagą*”. Treść wyjaśnienia **akta kontroli str.343**.

12. Prowadzenia gospodarki kasowej

12.1. Gospodarkę kasową reguluje zarządzenie nr 17/2011 z dnia 14.04.2011 r. w sprawie wprowadzenia procedur gospodarki kasowej. Obowiązki kasjera w Zespole Szkół Mechanicznych w okresie objętym kontrolą wykonywała **Pani E.D.** zatrudniona na stanowisku samodzielnego referenta. Kontroler stwierdził, iż w aktach osobowych znajduje się dokument o nazwie „Zapytanie o udzielenie informacji o osobie” z dnia 28.09.2012 r. z adnotacją „Nie figuruje w Kartotece Karnej Krajowego Rejestru Karnego” oraz zakres czynności i obowiązków służbowych.

12.1.1. Szczegółowe informacje dotyczące prawidłowości prowadzenia gospodarki kasowej przedstawiono w kwestionariuszu o nazwie „Kontrola gospodarki kasowej”. Kwestionariusz kontroli **akta kontroli str. 344-348**.

12.1.2. W trakcie kontroli sprawdzono raporty kasowe grudnia 2016 r. z budżetu oraz wydzielonego rachunku dochodów w zakresie:

- ujmowania operacji kasowych w raportach,

- zachowania zgodności przychodu pobranej z banku gotówki do kasy z dowodami potwierdzającymi operację,
- kompletności i prawidłowości dowodów kasowych, w tym, czy zawierały numery identyfikacyjne,
- zgodności zapisów w raportach kasowych z dowodami źródłowymi,
- ujmowania operacji kasowych w miesiącu objętym kontrolą,
- czy ujęte w raportach kasowych dowody księgowe są poddane procedurom kontrolnym, tzn. kontroli pod względem merytorycznym i formalno – rachunkowym,
- czy dowody księgowe zatwierdzane są przez upoważnione do tego osoby,
- czy sprawdzenia raportów kasowych dokonuje uprawniony pracownik.

Wnioski z kontroli prowadzenia gospodarki kasowej.

Gotówka pobierana z rachunków bankowych do zasilenia kasy przyjmowana była do raportów kasowych w dniu jej pobrania. Kwota przychodowanej do raportów gotówki zgodna była z dowodami kasowymi potwierdzającymi jej przyjęcie oraz wyciągami bankowymi. Zapisy w raportach były zgodne z dowodami źródłowymi, dowody były zatwierdzane przez dyrektora jednostki. Raporty kasowe sporządzane były przez uprawnionego do tego pracownika, któremu kierownik jednostki powierzył prowadzenie kasy, oraz sporządzanie raportów kasowych. Do sporządzania raportów wykorzystywany jest program „Kasa” Optivum ver. 14.00.0700 Vulcan lic. 001465. Ujęte w raportach operacje gospodarcze potwierdzone są dowodami źródłowymi (fakturami, rachunkami),

13. Racjonalność, celowość, legalność w gospodarowaniu środkami publicznymi.

13.1. Terminowość płatności faktur.

Jednostka kontrolowana realizuje płatności gotówką bądź przelewem. Przy regulowaniu zobowiązań wobec kontrahentów nie stwierdzono opóźnień w terminach płatności za wyjątkiem jednego przypadku, gdzie zobowiązanie uregulowano jeden dzień po terminie.

13.2. Racjonalność i celowość ponoszonych wydatków.

Z ustaleń kontroli wynika, że w zakresie wydatkowania środków stosowano się do przepisu art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych, który stanowi, że wydatki ujęte w planie finansowym jednostki stanowią nieprzekraczalny limit. Kontroler ustalił, że w okresie objętym kontrolą w zakresie wydatkowania środków przestrzegano zapisu art. 44 ust. 1 pkt 3 cytowanej powyżej ustawy.

13.3. Legalność wydatków.

Na podstawie sprawdzonych dokumentów księgowych ustalono, że:

- wszystkie zrealizowane w miesiącu objętym kontrolą wydatki ujęte zostały w planie finansowym jednostki,
- wydatki w okresie objętym kontrolą były zgodne, co do wysokości i rodzaju z pozycjami uwidocznionymi w księgach rachunkowych,
- zrealizowane w okresie objętym kontrolą wydatki znajdują potwierdzenie w dowodach księgowych,
- kontrolowana jednostka w grudniu 2016 r. wydatkowała przydzielone jej do budżetu środki zgodnie z zatwierdzonym planem finansowym. Wydatki dokonywane były na cele, dla których jednostka została powołana. W miesiącu objętym kontrolą wydatki ponoszone były w prawidłowej wysokości, nie były przekraczane terminy wymagalności zobowiązań.

14. Prawidłowość prowadzenia ksiąg rachunkowych, ujmowania operacji gospodarczych i finansowych w księgach rachunkowych

14.1. Szczegółowe informacje dotyczące prowadzenia ksiąg rachunkowych ujmowania operacji gospodarczych i finansowych w księgach rachunkowych przedstawiono w kwestionariuszu kontroli **akta kontroli str.349-353**. Kontroler sprawdził prawidłowość prowadzenia ksiąg rachunkowych w stosunku do grudnia 2016 r. W szczególności sprawdzono:

- czy jednostka prowadzi wymagane przepisami ustawy o rachunkowości księgi rachunkowe,
- czy księgi rachunkowe prowadzone są zgodnie z wymogami określonymi w przepisach prawa,
- sprawdzono kompletność zapisów księgowych i ich udokumentowanie,
- czy dowody księgowe zawierają klasyfikację budżetową oraz dekretację kontową wydatków.

Wnioski.

Kontrolowana jednostka prowadzi następujące księgi rachunkowe:

- Dziennik obrotów Główny
- Dziennik obrotów Wydzielony Rachunek Dochodów
- Zestawienie obrotów i sald

Do prowadzenia ksiąg rachunkowych wykorzystywany jest program Księgowość Optivum ver.16.00.0700VULCAN lic.001465. Księgi rachunkowe prowadzone są w siedzibie jednostki. Przedłożone kontrolerowi dzienniki o nazwie „Dziennik obrotów Główny” „Dziennik obrotów WRD” za grudzień 2016 spełniały wymogi określone w ustawie o rachunkowości tj. pozycje były kolejno numerowane, obroty liczone były w sposób ciągły

narastająco od początku roku. Księgi rachunkowe grudnia 2016 r. oznaczone są nazwą jednostki, rodzajem księgi oraz nazwą programu komputerowego przy pomocy, którego są prowadzone, rokiem obrachunkowym, okresem, którego dotyczą oraz datą sporządzenia. Zapisy w ww. księgach rachunkowych były kompletne i udokumentowane dowodami dopuszczonymi przez dyrektora jednostki do stosowania. Zapisy księgowo operacji gospodarczych, zawierały datę operacji, datę księgowania, datę dokumentu, numer identyfikacyjny dowodu stanowiący podstawę zapisu, skróconą treść, kwotę oraz wskazanie kont, na których zostały ujęte. Program Księgowość Opium VULVAN zapewnia automatyczną kontrolę ciągłości zapisów poprzez przenoszenie obrotów i sald. Księgi rachunkowe za 2016 r. zostały zamknięte dnia 15.03.2017 r. Na powyższą okoliczność oświadczenie złożył główny księgowy. Treść oświadczenia **akta kontroli str.354.**

Nieprawidłowości

a) Dowody księgowo nie były ujmowane w księgach rachunkowych pod datą wpływu do jednostki, czyli w sposób odzwierciedlający stan rzeczywisty, co stanowi naruszenie art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

b) Faktury, które wpłynęły po zakończeniu miesiąca a przed sporządzeniem sprawozdania nie były ujmowane w księgach rachunkowych pod datą ostatniego dnia miesiąca, co narusza art. 24 ust. 5 pkt 1 cytowanej powyżej ustawy.

c) Do ksiąg rachunkowych grudnia wprowadzono zdarzenia gospodarcze, które nie nastąpiły w okresie sprawozdawczym, tzn. w miesiącu grudniu ujęto zdarzenia (faktury), które winny być ujęte w księgach rachunkowych listopada 2016 r. Działanie takie narusza art. 20 ust. 1 cytowanej powyżej ustawy.

d) Zapisy w księgach rachunkowych korygowane były na podstawie dowodów (polecenia księgowania), w których nie wskazywano zapisu korygowanego oraz numeru, pod którym korygowany dowód został ujęty w księgach rachunkowych. Działanie takie narusza postanowienia art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

e) Nie zachowano zasady ujmowania zdarzeń w porządku systematycznym przy ewidencji operacji gospodarczych związanych z wydatkami inwestycyjnymi. Zdarzenia związane z ww. wydatkami ewidencjonowane były księgach rachunkowych w sposób wskazany poniżej:

- Faktura 402-80130-6050/201
- Zapłata 201/130-80130-6050

Nie zachowując systematyki zapisów w księgach rachunkowych naruszono postanowienia art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

f) Główny księgowy nie prowadzi kont ksiąg pomocniczych do odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych, czym narusza postanowienia art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

15. Ocena funkcjonowania kontrolowanej jednostki. Mechanizmy kontroli w zakresie gospodarki finansowej

Zespół Szkół Mechanicznych działał w okresie objętym kontrolą w zakresie gospodarki finansowej i rachunkowości w oparciu o politykę rachunkowości, która nie zawierała wszystkich elementów wymaganych przepisami art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Szczegóły w **pkt 1.4.** Sprawozdania. Operacje gospodarcze w księgach rachunkowych nie były ewidencjonowane na bieżąco (w księgach rachunkowych grudnia stwierdzono zaewidencjonowane dowody z listopada 2016 r.). Sporządzone przez jednostkę roczne sprawozdania budżetowe zawierały dane zgodne z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych. Zobowiązania jednostki regulowane były terminowo. W zakresie prawidłowości i rzetelności sporządzania sprawozdań budżetowych Rb-28S, Rb-27S, Rb-34S za okres od początku roku do dnia 31.12.2016 r. ustalono, że zostały sporządzone zgodnie z zasadami określonymi w § 9 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 03.02.2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w oparciu o dane wynikające z ksiąg rachunkowych jednostki. Sprawozdanie Rb-N z operacji finansowych wg stanu na koniec IV kwartału 2016 r. sporządzone zostało nierzetelnie, ponieważ wykazane w sprawozdaniu należności w części uległy przedawnieniu. Szczegóły opisano w **pkt 6** sprawozdania. W trakcie kontroli ustalono, że procedury w zakresie kontroli dowodów księgowych określone w uregulowaniach wewnętrznych wprowadzonych zarządzeniem dyrektora funkcjonowały prawidłowo. Dowody księgowe grudnia 2016 r. posiadały potwierdzenie przeprowadzenia kontroli merytorycznej, formalno-rachunkowej z podpisem osoby upoważnionej do jej przeprowadzenia. Wyjątek stanowiły dowody księgowe wydzielonego rachunku dochodów, które nie zawierały podpisu złożonego przez głównego księgowego, o dokonaniu wstępnej kontroli w zakresie zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym. Kontrolę dokumentów księgowych podlegających ujęciu w księgach rachunkowych przeprowadzali wskazani przez dyrektora pracownicy szkoły. Dokumentacja dotycząca systemu kontroli obejmująca procedury, instrukcje, wytyczne kierownictwa dostępna jest dla pracowników zobowiązanych do ich przestrzegania.

16. Podsumowanie stwierdzonych nieprawidłowości.

1. W wyniku analizy wprowadzonej do stosowania polityki rachunkowości w Zespole Szkół Mechanicznych stwierdzono, naruszenie postanowienia art. 10 ust.1 pkt 2 pkt 3 a i 3 c ustawy z dnia 29 września 1998 r. o rachunkowości, poprzez:

- brak zapisu dotyczącego wyceny aktywów i pasywów,
- brak zapisu dotyczącego metod ustalania wyniku finansowego,
- niepodanie reguły wg, której jednostka będzie wyznaczała początek i koniec amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych mając na uwadze art. 32 ust.1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, niepodjęcie decyzji o częstotliwości dokonywania odpisów umorzeniowych w roku obrotowym,
- nieopisanie przyjętych zasad klasyfikacji zdarzeń,
- nieopisanie systemu przetwarzania danych, systemu informatycznego zawierającego wykaz programów, procedur z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, nieopisanie zbioru danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych, z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i rachunkowych procesach przetwarzania danych,
- nieokreślenie wersji oprogramowania oraz nieustalenia techniki prowadzenia ksiąg rachunkowych.

2. Zakładowy plan kont nie zawiera zasad prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej w odniesieniu do kosztów, co jest wymagane art. 17 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości. Dokumentacja opisująca przyjęte zasady rachunkowości w szczególności zakładowy plan kont nie jest na bieżąco aktualizowana o zmiany wynikające z obowiązujących przepisów, co narusza postanowienia art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Aktualizacji wymagają zapisy w procedurach obiegu dokumentów dotyczące zamówień publicznych. Z powyższych ustaleń wynika, że polityka rachunkowości nie zawiera wymaganych przepisem art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości zapisów. Zakładowy plan kont nie został opracowany zgodnie z wytycznymi określonymi w Piśmie Okólnym nr 1/2014 Prezydenta Miasta Poznania z dnia 2 stycznia 2014 r. W przepisach wprowadzających instrukcję kasową przywołano nieobowiązujące przepisy prawa:

- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych (...) uchylone z dniem 01.01.2011 r.

➤ rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 października 1998 r. w sprawie szczególnych zasad i wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych uchylone z dniem 11.07.2010 r.

3. Na dzień 31.12.2016 r. stwierdzono niezgodność sald ewidencji syntetycznej ze stanami wynikającymi z ksiąg inwentarzowych prowadzonych do kont:

- **013 „Pozostałe środki trwałe” różnica 65, 56 zł,**

- **020 „Wartości niematerialne i prawne” różnica 13 669, 27 zł.**

Powyższe narusza postanowienia art. 16 ust. 1 ustawy o rachunkowości w związku z przepisami art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. rachunkowości.

4. Przychody z tytułu najmu ewidencjonowane są na koncie 700 „Sprzedaż produktów i koszt ich wytworzenia”. Ujęcie operacji gospodarczej niezwiązanej bezpośrednio z działalnością jednostki, a do takich zalicza się wynajem pomieszczeń, jest niezgodne z zasadami funkcjonowania ww. konta opisanymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...). Zgodnie z cytowanym powyżej przepisem prawa przychody z tego tytułu winny być ewidencjonowane na koncie 760 „Pozostałe przychody operacyjne”.

5. W czterech skontrolowanych umowach najmu, jako wynajmującego wskazano Zespół Szkół Mechanicznych jednostkę budżetową, która nie posiada osobowości prawnej, a co za tym idzie nie może samoistnie występować w stosunkach umownych. Umowy winny być zawierane pomiędzy Miastem Poznań reprezentowanym przez Dyrektora jednostki w ramach pełnomocnictwa udzielonego przez Prezydenta Miasta Poznania, zgodnie z art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym

6. Przy zawarciu umowy dzierżawy na pomieszczenia kuchenne na okres trzech lat, Dyrektor jednostki nie dopełniła obowiązku wynikającego z art. 43 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Ustawodawca określił w cytowanym, powyżej przepisie prawa obowiązki jednostki organizacyjnej, która po oddaniu nieruchomości w najem, użyczenie lub dzierżawę zobowiązana jest do powiadomienia właściwego organu w przypadku zawarcia umowy na czas oznaczony do trzech lat.

Nie dopełniono obowiązku wynikającego z cytowanego powyżej przepisu w przypadku zawarcia umowy z Firmą ZHU J. R.J, który stanowi między innymi, że cyt (...), „Zgoda jest wymagana również w przypadku, gdy po umowie zawartej na czas oznaczony strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość”.

7. Zmiany wysokości czynszu najmu lokalu mieszkalnego dokonano aneksem do umowy, czyli niezgodnie z zasadami opisanymi w art. 8a ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r.

o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego. Dotyczy umowy najmu lokalu mieszkalnego p. S.

8. Obroty za grudzień 2016 r. z tytułu sprzedaży opodatkowanej wykazane w rejestrze sprzedaży nie wynikały z ewidencji księgowej. Jest to niezgodne z załącznikiem nr 6 do Pisma Okólnego Nr 1/2014 Prezydenta Miasta Poznania z dnia 02.01.2014 r., z którego wynika między innymi, że cyt: „*obroty za dany miesiąc z tytułu sprzedaży na poszczególnych kontach analitycznych powinny być zgodne z odpowiednimi kolumnami w rejestrze sprzedaży VAT za każdy miesiąc rozliczeniowy*”.

9. Główny księgowy nie prowadzi konta 300 „Rozliczenie zakupu”, którego zasady prowadzenia zostały opisane w przywołanych powyżej wytycznych. Nieprowadzenie ewidencji na ww. koncie nie daje możliwości sprawdzenia wykazanej podstawy opodatkowania w rejestrze zakupu VAT z księgami rachunkowymi.

10. W wystawionych przez jednostkę fakturach sprzedaży (dotyczy lokali mieszkalnych) nie wskazano podstawy prawnej dającej prawo jednostce do zwolnienia. Podstawę stanowi art. 43 ust.1 pkt 36 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług. W związku z powyższym w odniesieniu do ww. faktur, zgodnie z art. 106e ust. 1 pkt 19a ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług należałoby wskazać podstawę prawną zwolnienia.

11. W księgach rachunkowych nie ujęto odsetek naliczonych od niezapłaconych należności z tytułu najmu od firmy F.H oraz firmy S. Działanie takie narusza postanowienia art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w związku § 8 ust. 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...).

12. Niedochodzenie należności z 2009 r. w sposób dopuszczony przepisami prawa skutkowało przedawnieniem roszczenia do ich dochodzenia. Wartość przedawnionych roszczeń łącznie z odsetkami naliczonymi do momentu przedawnienia wynosiła **2 856,70 zł**. Ujawniona nieprawidłowość zagrożona jest odpowiedzialnością za naruszenie dyscypliny finansów publicznych w rozumieniu art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

13. Od niezapłaconych w terminie należności nie naliczono należnych odsetek, czym naruszono postanowienia art. 42 ust. 5 ustawy w związku z art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

14. Sprawozdanie Rb-N wg stanu na koniec IV kwartału 2016 r. zostało sporządzone niezgodnie z zasadami jego sporządzania opisanymi w przepisach prawa. W pozycji *N5 pozostałe należności* wykazano należności, które uległy przedawnieniu. Sporządzenie

sprawozdania w sposób opisany powyżej jest niezgodne z załącznikiem nr 9 rozdział 2 § 13 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych. Ponadto ww. sprawozdanie zostało sporządzone z naruszeniem postanowienia § 4 ust. 1 pkt 1 oraz § 10 ust. 4 cytowanego powyżej rozporządzenia, ponieważ dane liczbowe wykazane w pozycji „pozostałe należności” były niezgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

15. Operacje gospodarcze związane ze sprzedażą usług zakwaterowania uczniów w bursie szkolnej ewidencjonowane były na podstawie zestawienia zbiorczego, dokumentu, który nie posiada cech dowodu księgowego. Działanie takie narusza postanowienie art. 20 ust.2 ustawy o rachunkowości.

16. Faktury zakupu w miesiącu, w którym jednostce przysługiwało prawo do odliczenia podatku VAT ewidencjonowane były w księgach rachunkowych w kwocie brutto, czyli niezgodnie z zasadami, które opisane zostały w instrukcji do zakładowego planu kont będącej załącznikiem do pisma okólnego 1/2014 Prezydenta Miasta Poznania z dnia 2 stycznia 2014 r. w sprawie instrukcji do jednolitego planu kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych.

17. W dwóch przypadkach podstawą dokonania wydatków były dokumenty nieposiadające cech dowodu księgowego o nazwie „Zamówienie”. Działanie takie narusza postanowienia art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Faktury jednostka otrzymała w terminie późniejszym zostały zaewidencjonowane w księgach rachunkowych na kontach kosztowych.

18. Przy klasyfikacji wydatków nie zastosowano się do obowiązujących przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji(...) kwalifikując do § 4260-zakup energii, wydatki związane z opłatą za ścieki wydatek należało wykazać w § 4300-zakup usług pozostałych. Ponadto do § 4300 zakwalifikowane zostały wydatki z tytułu umowy zlecenia, a winny być zgodnie z cytowanym powyżej rozporządzeniem zaewidencjonowane w § 4170-wynagrodzenia bezosobowe.

19. Skontrolowane dowody księgowe wydzielonego rachunku dochodów nie zawierały podpisu złożonego przez głównego księgowego, o dokonaniu wstępnej kontroli w zakresie zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym. Działanie takie stanowi naruszenia art. 54 ust. 1 pkt 3 lit.a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

20. Dowody księgowe nie były ujmowane w księgach rachunkowych pod datą wpływu do jednostki, czyli w sposób odzwierciedlający stan rzeczywisty, co stanowi naruszenie

art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

21. Faktury, które wpłynęły po zakończeniu miesiąca a przed sporządzeniem sprawozdania nie były ujmowane w księgach rachunkowych pod datą ostatniego dnia miesiąca, co narusza art. 24 ust. 5 pkt 1 cytowanej powyżej ustawy.

22. Do ksiąg rachunkowych grudnia wprowadzono zdarzenia gospodarcze, które nie nastąpiły w okresie sprawozdawczym, tzn. w miesiącu grudniu ujęto zdarzenia (faktury), które winny być ujęte w księgach rachunkowych listopada 2016 r. Działanie takie narusza art. 20 ust. 1 cytowanej powyżej ustawy.

23. Zapisy w księgach rachunkowych korygowane były na podstawie dowodów (polecenia księgowania), w których nie wskazywano zapisu korygowanego oraz numeru, pod którym korygowany dowód został ujęty w księgach rachunkowych. Działanie takie narusza postanowienia art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

24. Nie zachowano zasady ujmowania zdarzeń w porządku systematycznym przy ewidencji operacji gospodarczych związanych z wydatkami inwestycyjnymi. Zdarzenia związane z ww. wydatkami ewidencjonowane były w księgach rachunkowych w sposób wskazany poniżej:

- Faktura 402-80130-6050/201
- Zapłata 201/130-80130-6050

Nie zachowując systematyki zapisów w księgach rachunkowych naruszono postanowienia art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

25. Główny księgowy nie prowadzi kont ksiąg pomocniczych do odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych, czym narusza postanowienia art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

26. Na części skontrolowanych dowodów zewnętrznych stwierdzono brak daty wpływu, co jest niezgodne z obowiązującymi w jednostce procedurami obiegu dokumentów wprowadzonymi zarządzeniem dyrektora nr 16/2011 z dnia 14.04.2011 r. dział IV pkt 1 procedur.

27. Pismem z dnia 01.09.2006 r. dyrektor jednostki upoważnił imiennie głównego księgowego do zatwierdzania dowodów księgowych do zapłaty. Działanie takie jest sprzeczne z art. 59 ustawy z 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym oraz art. 54 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych. W związku z powyższym zaleca się cofnięcie głównemu księgowemu upoważnienia do ww. czynności, które są zastrzeżone dla dyrektora jednostki.

Sprawozdanie zakończone

Sprawozdanie sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden znajduje się w dokumentacji Biura Kontroli, drugi otrzymuje kontrolowana jednostka. Do wiadomości kopie sprawozdania otrzymują: Skarbnik Miasta Poznania, Dyrektor Wydziału Oświaty Urzędu Miasta Poznania. Ustalenia zawarte w niniejszym sprawozdaniu zostały omówione z Dyrektorem kontrolowanej jednostki oraz głównym księgowym. Zgodnie art. 55 ust. 5 i 6 ustawy Prawo oświatowe oraz § 40 w zw. z § 1 ust. 3 zarządzenia Nr 873/2012/P Prezydenta Miasta Poznania z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania kontroli z upoważnienia Prezydenta Miasta Poznania przez Urząd Miasta Poznania, kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 7 dni od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić stanowisko wobec zawartych w nim ustaleń, ocen, uwag i wniosków. Kontrolę odnotowano w książce kontroli pod pozycją 8/2017

Poznań, dnia 11.10.2017 r.

Kontroler

GLÓWNY SPECJALISTA

ds. kontroli

Jadwiga Mazur
Jadwiga Mazur